

Cristian Măcelaru a dirijat „M-me Butterfly”

(Costin Popa – 28 martie 2022)

A fost una dintre cele mai bune seri la Opera Națională, grație îndeosebi lui Cristian Măcelaru, care a coborât pentru prima oară în fosa bucureșteană. Se știe, dirijorul originar din Timișoara este întâiul deținător român al unei importante funcții internaționale, de la Sergiu Celibidache încoace, deci de peste 25 de ani. Așa cum regretatul ilustru maestru a fost conducătorul muzical al Filarmonicii müncheneze, tot asemenea Măcelaru a obținut din septembrie 2020 o poziție similară, de director muzical al unui mare ansamblu, Orchestra Națională a Franței. În plus, este directorul artistic al Festivalului George Enescu, al Festivalului de Muzică Contemporană Cabrillo din Santa Cruz, California și prim dirijor invitat al Orchestrei Radio WDR din Köln. O abundență de misiuni artistice, la care colaborarea cu teatrul din Splai poate deschide o ușă profitabilă ambelor părți, Măcelaru apropiindu-se mai rar până acum de spectacolul liric, iar instrumentiștii Operei putând beneficia de lucrul cu un mare maestru. Nu mai vorbesc de câștigul publicului.

În spectacol, după o pagină introductivă în care și-a câștigat rapid acuratețea sonoră, orchestrei i-a fost indusă complexa atmosferă narativă, poetică, tensionată și dramatică a opusului puccinian, venită dintr-o gestică inspiratoare și o emoționalitate bine cumpănită. Tempii largi au sedus în duetul de dragoste, au creat senzații sumbru prevestitoare în actul secund și dureroase în ultimul. Cordarii au cântat rafinat, articulând expresiv (remarc numai diminuendo-ul ce încheie aria „Un bel dì vedremo”), întregul ansamblu a adus tente pasionale de zori de zi iluminați parcă sângeriu în introducerea simfonică la actul al III-lea, finalul a fost zguduitor. Am remarcat echilibrul optim între fosă și platou, o raritate la noi. Faptul că în ultimul act tripleta Sharpless-Suzuki-Pinkerton s-a văzut depășită sonor, nu i se poate reproșa orchestrei.

Corul Operei Naționale, pregătit de Daniel Jinga și Adrian Ionescu, a simțit impulsurile baghetei. Celebrul cor mut a rezonat funebru.

Prin linia vocală frumoasă expusă încă de la primele fraze, soprana de origine uzbekă Barno Ismatullaeva, 31 de ani, a anunțat o lectură lirică, delicată, câteodată discretă, subtilă, dar continuu emoționantă.

Am simțit pe alocuri fragilitatea unei Mimi. Amploarea sonoră crește către registrul acut, sigur, pătrunzător și în deplină omogenitate cu întregul care, deși nu este impunător, trece fără probleme în sală.

Artista expune o caldă sinceritate a sunetului, gravele „de piept” sunt moi și fine, desenele melodice curg maleabil, duos, catifelat.

Sigur că am așteptat cu interes debutul tenorului Alin Stoica, 34 de ani, în rolul Pinkerton. După un început pe care l-am apreciat inițial ca melancolic și reținut („Dovunque al mondo lo Yankee vagabondo”), aveam să constat că înfrânarea, reticența sonoră și expresivă continuă insistent pe întreg registrul central al glasului, mergând chiar către nuanțe de sotto voce („Amore o grillo”).

Singura expansiune a proiecției de sunet a venit după pasajul de registru, când i-am recunoscut culoarea vocală spintă. Rigid, imobil în scenă (ce-o fi zis partenera, frumoasa Barno, l-o fi crezut când i-a cântat înfocata declarație de iubire „Bimba dagli occhi pieni di malia ora sei tutta mia”?), cred că Alin Stoica a fost permanent presat de problemele debutului, destule ca actor și cântăreț, așa încât să așteptăm cu toții consolidările din următoarele spectacole, inclusiv renunțarea la... respirațiile fragmentate.

În celelalte roluri au cântat Sidonia Nica (Suzuki), Dan Indricău (Sharpless), Valentin Racoveanu (Goro), Daniel Filipescu (Yamadori), Marius Boloș (Bonzo), Vasile Chișiu (Comisarul Imperial), Adrian Ionescu (Ofițerul Stării Civile), Stanca Maria Manoleanu (Kate).

Producția datează din 1954, este deci istorică și poartă semnătura marelui regizor Jean Rânzescu, alături de Theodor Kiriakoff-Suruceanu (decor), Elena Feodorov (costume). Adaptarea scenografică ulterioară aparține arh. Cătălin I. Arbore, asistent actual de regie fiind Ștefan Neagrău. Este cea mai veche montare existentă la Opera Națională București și menținerea ei proaspătă, printr-o atentă întreținere este o datorie de onoare. Prea multe producții de mare valoare au dispărut neîntemeiat de pe afiș. Îmi amintesc că la teatrul Liceu din Barcelona se poate vedea încă o „Aida” din 1945, impecabil conservată.